

Rekordy cenowe na większości rynków rolnych

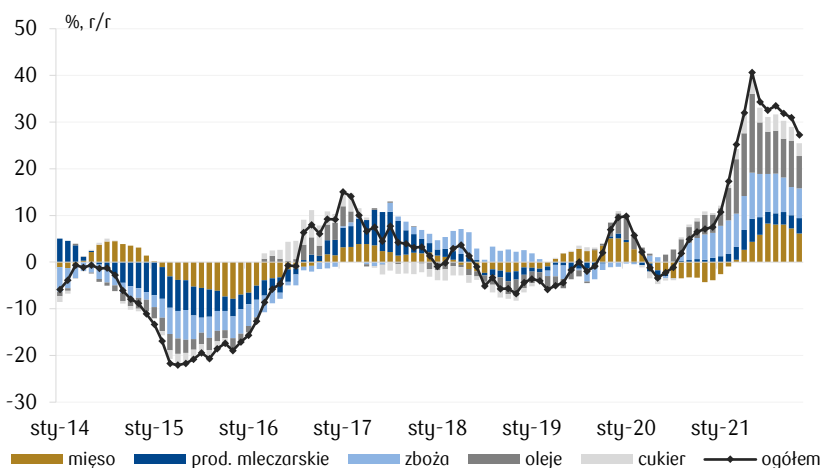
Surowce rolne:

- **Zboża:** Coraz lepsze szacunki zbiorów kukurydzy w UE. W Polsce produkcja w 2021 może być wyższa o ok. 9% r/r. Ceny zbóż kształtują się na rekordowych poziomach.
- **Mleko:** Spadek produkcji mleka u głównych eksporterów na świecie sprzyja wzrostom cen. Ceny masła w 4q21 przebiły poprzedni rekordowy poziom z 2017.
- **Drób:** Rekordowe ceny kurcząt w grudniu 2021. Prawdopodobna kontynuacja wzrostów cen w 2022. Grypa ptaków ponownym zagrożeniem dla krajowej podaży.
- **Wieprzowina:** Nadpodaż na rynku wieprzowiny wskutek znacząco mniejszych wysyłek unijnego mięsa do Chin. Odbicie cen w 2022 pod wpływem oczekiwanego spadku produkcji.
- **Wołowina:** Ceny bydła biją kolejne rekordy. W Polsce wzrosty cen wołowiny są jednymi z największych w UE.
- **Owoce:** Możliwy spadek eksportu jabłek w 1h22. W sez. 2021/22 Egipt umocni się na pozycji największego odbiorcy tych owoców z Polski.
- **Warzywa:** Niska podaż warzyw podstawowych utrzymuje ceny w tendencji wzrostowej. W 1h22 ryzyko dalszych wzrostów cen pod wpływem niskiej trwałości przechowalniczej oraz wzrostu cen nośników energii.

Przetwórstwo:

- Rosnące koszty pod wpływem drożejących surowców rolnych ograniczają rentowność branży przetwórstwa spożywczego. W 3q21 zysk firm obniżył się o 9,9% r/r po wzroście o 12,5% r/r w 2q21.

Indeks cen żywności FAO - struktura



Źródło: FAO, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

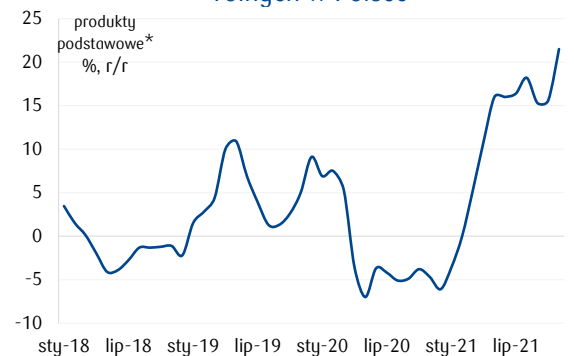
Zespół Analiz Sektorowych
analizy.sektorowe@pkobp.pl

Mariusz Dziwulski
 tel. 22 521 81 88

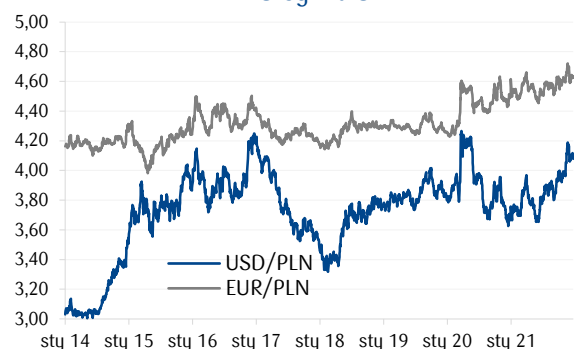
@PKO_Research

www.pkobp.pl/centrum-analiz

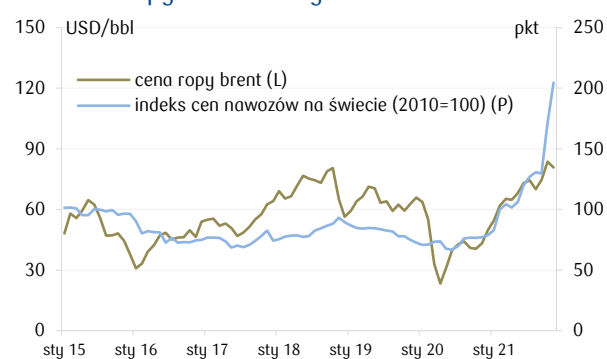
Zmiany cen skupu podstawowych produktów rolnych w Polsce



Kursy walut



Cena ropy vs światowy indeks cen nawozów



*pszenica, żyto, żywica wołowy, żywica wieprzowy, drób, mleko krowie
 źródło: GUS, NBP, Bank Światowy, PKO Bank Polski

LEPSZE PROGNOZY ZBIORÓW KUKURYDZY W UE

- W ostatnich dwóch raportach USDA (WASDE) stopniowo podnosił prognozy światowych zbiorów kukurydzy, napędzane coraz lepszymi szacunkami produkcji w UE. W sez. 2021/22 mogą wynieść one 1,209 mld t (+7% r/r, +0,9% w por. do prog. z paźdz.) z czego w UE 70,4 mln t (+4,9% r/r i +6,1% w por. do prog. z paźdz.). Do rekordowego poziomu zwiększono szacunki zbiorów kukurydzy na Ukrainie (40 mln t, +32% r/r).
- W Polsce tegoroczne zbiory ziarna kukurydzy, według GUS, wyniosą 7,5 mln t, co oznacza wzrost o 9% r/r.
- Mniej dynamiczne zmiany, choć też w kierunku uspokojenia nastrojów, odnotowano w przypadku pszenicy. Według USDA światowe zbiory w sez. 2021/22 mogą wynieść 778 mln t. (+0,3% r/r, +0,3% do prognoz z paźdz.), jednocześnie wciąż będzie to poziom niepozwalający na pokrycie wzrostu światowej konsumpcji, co skutkować będzie spadkiem zapasów na koniec sez. 2021/22.

WZROST UNIJNEGO EKSPORTU PSZENICY

- Według Eurostatu unijny eksport pszenicy od 1 lipca do 12 grudnia wzrósł o ok. 9% r/r. Napędzany był większą sprzedażą do Egiptu, która odpowiadała za prawie całość wzrostu w tym okresie. Jedną z przyczyn było ograniczenie sprzedaży rosyjskiej pszenicy na rynek egipski. Choć 4q21 przyniósł spadek dynamiki sprzedaży, to możliwe, że wzrosty utrzymają się do końca sezonu m.in. z uwagi na wysoką produkcję w UE i planowane zmniejszenie kontyngentu eksportowego pszenicy przez Rosję (z 11 mln t do 8 mln t od lutego'22 do czerwca'22).

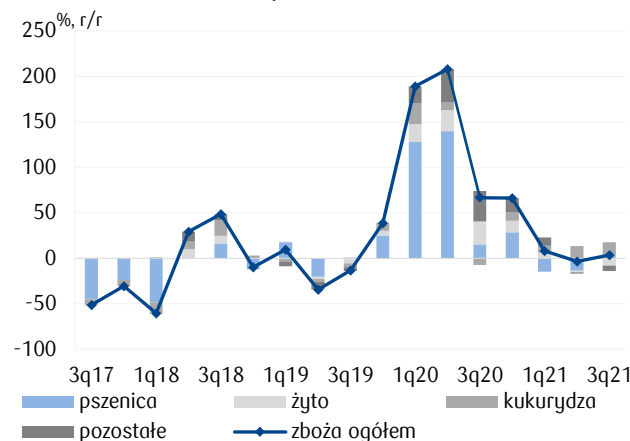
CENY PSZENICY NAJWYŻSZE W HISTORII

- Ceny większości zbóż wzrosły do rekordowych poziomów w połowie 4q21. W listopadzie przeciętna cena skupu pszenicy w Polsce wyniosła 119,8 zł/dt, co oznaczało wzrost o 46% r/r (vs +37% r/r w październiku, i +28% r/r w 3q21). Podwyżki cen są efektem napiętej sytuacji popytowo-podażowej na świecie. W listopadzie dynamikę cen napędzały dodatkowo niepokoje związane z dostępnością zbóż z basenu Morza Czarnego, czynniki spekulacyjne oraz obawy o jakość pszenicy w Australii. Ostudzenie nastrojów na rynku surowców i bardziej komfortowy obraz rynku przedstawiony w grudniowym raporcie WASDE przyniosły korekty cen w grudniu na rynkach kontraktów terminowych. Notowania pszenicy na MATIF (kontrakt marcowy 2022) na koniec grudnia (27.12) osiągnęły poziom 290 EUR/t, tj. mniej o 4,4% m/m.

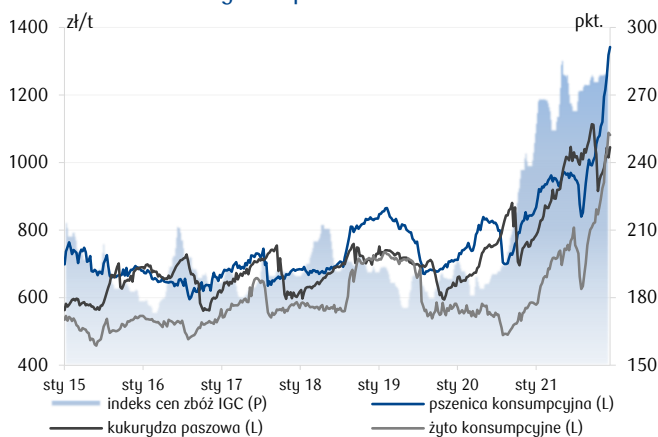
Pszenica i kukurydza - światowa produkcja i zapasy końcowe (mln t) - prognozy USDA (grudzień'21)

	2019/20	2020/21	2021/22	% p.p. r/r
Pszenica				
Produkcja	762	776	778	0,3
Zapasy końcowe	296	290	278	-4,0
Zapasy końcowe/zużycie (%)	39,6	37,0	35,2	-1,8
Kukurydza				
Produkcja	1120	1123	1209	7,7
Zapasy końcowe	306	293	306	4,4
Zapasy końcowe/zużycie (%)	27,0	25,8	25,5	-0,2

Polski eksport zbóż (wolumen)



Ceny zakupu zbóż w Polsce



źródło: MRiRW, GUS, USDA, KE, IGC, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022



Szacujemy, że przeciętna cena skupu pszenicy w 2022 będzie wyższa o 25-35% r/r, przy stopniowym spadku dynamiki w kolejnych miesiącach roku. Prognoza zakłada, że zbiory w 2022 w niektórych ważnych obszarach produkcyjnych zostaną uszczuplone (w stosunku do potencjału) przez zmniejszone zużycie nawozów. Wiązać się to będzie z prawdopodobnie ograniczoną ich dostępnością oraz historycznie niskim poziomem relacji cen zbóż do cen nawozów, zmniejszającym opłacalność ich stosowania. Dodatkowo wzrost cen gazu, wskutek ograniczenia dostaw przez Rosję w drugiej połowie grudnia, prawdopodobnie przyniesie dalsze podwyżki cen nawozów.

SPADEK PRODUKCJI MLEKA U NAJWIĘKSZYCH EKSPORTERÓW

- Utrzymuje się niska dynamika produkcji mleka w UE. Dostawy tego surowca w 3q21 były niższe o 0,05% r/r (vs +1,6% r/r w 2q21). W październiku zmalały natomiast o 0,7% r/r, głównie w wyniku spadków produkcji w Niemczech, Holandii i Francji. Łącznie od stycznia do października unijne dostawy mleka zmniejszyły się o 0,1% r/r przekładając się na spadek produkcji niektórych produktów, w największym stopniu pełnego mleka w proszku (-11% r/r), odtłuszczonego mleka w proszku (-4,4% r/r) i masła (-1,9% r/r) przy wzroście produkcji serów o 1,9% r/r.
- Ostatnie miesiące przyniosły także spadek dostaw mleka w Oceanii. Według DCANZ produkcja mleka w Nowej Zelandii w okresie lipiec-październik zmalała o 3,6% r/r, o czym zadecydowały niekorzystne warunki pogodowe. O 2,9% r/r w analogicznym okresie zmniejszyły się dostawy mleka w Australii. Biorąc pod uwagę sezonowy szczyt, będzie to rzutować na produkcję w tych krajach w całym sez. 2021/22. Stopniowo zmniejsza się także dynamika produkcji mleka w USA z uwagi na rosnące koszty produkcji - w październiku odnotowano spadek produkcji o 0,5% r/r wobec wzrostu o 0,8% r/r w 3q21 i +3,7% r/r w 2q21. Łączna produkcja mleka w 3q21 u 4 największych eksporterów produktów mleczarskich na świecie zanotowała pierwszy spadek w relacji rocznej (-0,1%) od 2q19. Zwiększająca się presja kosztów (ceny pasz oraz wzrost cen nawozów) nie pozwala oczekiwać istotnego odbicia dynamiki światowej produkcji w perspektywie kolejnego roku.

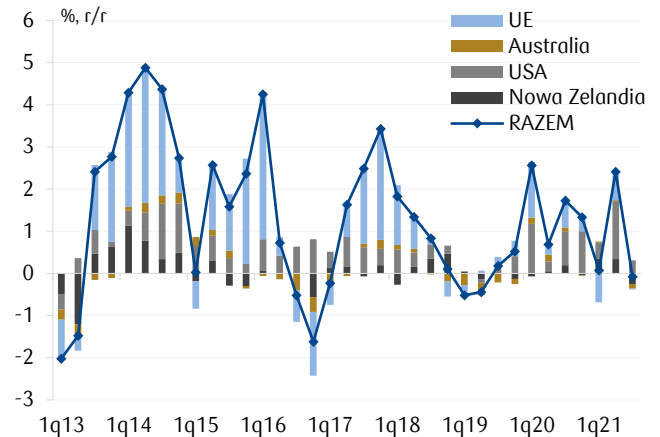
ROŚNIE WARTOŚĆ SPRZEDAŻY ZAGRANICZNEJ

- Polski eksport produktów mleczarskich przyspieszył w 3q21 do 12,7% wobec +11,3% r/r w 2q21. Wzrostowi dynamiki przy zmniejszonym wolumenie sprzedaży sprzyjały przede wszystkim wyższe ceny produktów mleczarskich. Niemniej, wyraźnie spowolniła sprzedaż do Chin. Wysokie koszty frachtu, problemy w chińskich portach oraz wzrost produkcji mleka w Chinach wyhamowały popyt w tym kraju. USDA szacuje (za IHS Markit), że produkcja mleka w Państwie Środka w 2022 wzrośnie o 3% r/r, co w dalszym ciągu hamować będzie unijny i polski import.

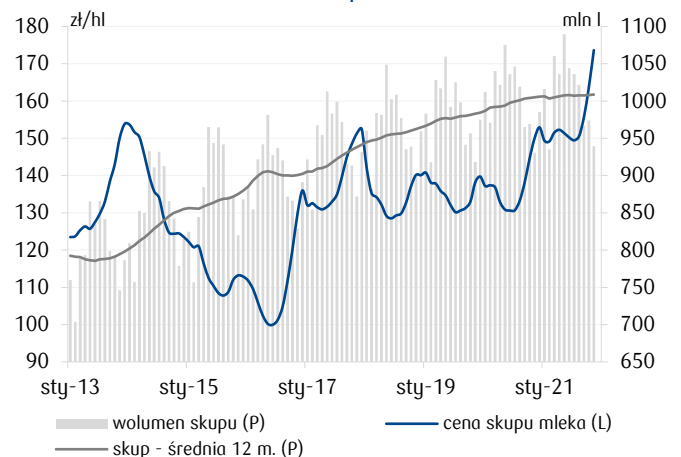
DALSZE WZROSTY CEN MLEKA

- Krajowe ceny skupu mleka w listopadzie osiągnęły najwyższy poziom w historii 174 zł/hl, co stanowiło wzrost o 15,8% r/r. Wzrost cen napędzany jest wyższymi cenami produktów mleczarskich, m.in. masła, którego notowania, wg MRiRW, w grudniu przebiły poprzedni rekordowy poziom z 2017. Opłacalność produkcji mleka jest ograniczana wzrostem kosztów.

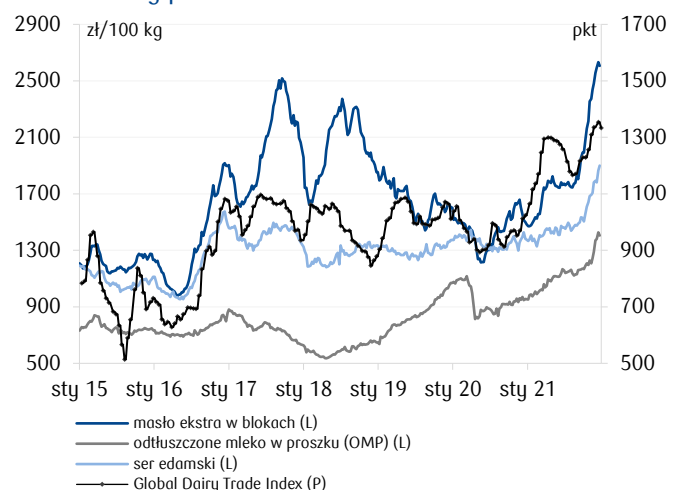
Zmiany produkcji mleka – główni eksporterzy



Cena i wolumen skupu mleka w Polsce



Ceny produktów w mleczarskich w Polsce



źródło: GUS, MRiRW, KE, GDT, PKO Bank Polski



PERSPEKTYWY 2022

Oczekujemy, że przeciętna cena skupu mleka w Polsce w 2022 wzrośnie o 7-12% r/r, tj. bardziej niż prognozowaliśmy w 3q21. Utrzymująca się niska dynamika produkcji mleka u głównych eksporterów, w warunkach relatywnie wysokiego popytu (choć osłabionego mniejszymi zakupami w Chinach) utrzyma dynamikę cen na kilkunastoprocentowym poziomie w 1h22. Zwiększające się koszty produkcji nie pozwalają oczekiwać istotnej odbudowy produkcji i tym samym zmian in minus w zakresie cen również w 2h22.

NISKA DYNAMIKA PRODUKCJI DROBIU W UE

- Według Eurostatu uboje kurcząt u najważniejszych unijnych producentów drobiu w 3q21 wciąż znajdowały się w tendencji malejącej, choć tempo spadków wyhamowywało. Znacząco ograniczono uboje kurcząt w Holandii (-13% r/r vs -14% r/r w 2q21) oraz w Polsce (-4,8% r/r vs -8,3% r/r w 2q21), przy stabilizacji produkcji w Hiszpanii (+0,1% r/r vs -11% r/r) i niewielkim przyspieszeniu wzrostów we Francji (+2,4% r/r vs +0,7% r/r w 2q21). FAO szacuje, że unijna produkcja drobiu w 2021 zamknie się wolumenem 13,5 mln t tj. mniejszym o 0,9% r/r.
- Ryzykiem dla wzrostu produkcji mięsa drobiowego w UE jest grypa ptaków. Na początku sez. jesień-wiosna 2021/2022 w zwiększonej skali odnotowano ją m.in. we Włoszech, Holandii, Wlk. Brytanii i Czechach, a także w mniejszym stopniu w Niemczech i we Francji. W największym stopniu problem ten dotyczył jednak Polski. Według Głównego Inspektoratu Weterynarii w listopadzie'21 stwierdzono w kraju 28 ognisk HPAI, najczęściej w stadach indyków i kaczek. Dla porównania w listopadzie'20 odnotowano tylko 1 ognisko HPAI, choć w całym sez. 2020/2021 stwierdzono w Polsce ich rekordową liczbę (357). Oprócz grypy ptaków branża drobiarska zmagą się też z problemem Salmonelli.

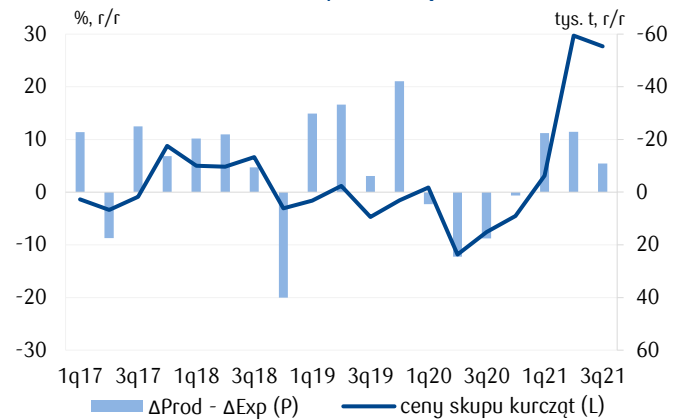
OŻYWIENIE W EKSPORCIE

- W 3q21 wartość polskiego eksportu drobiu zwiększyła się o 20,6% r/r, a w październiku eksport wzrósł o 21,6% r/r. Główną przyczyną wzrostu (przy spadku wolumenu o 4,3% r/r wobec -6,0% r/r w 2q21) były wyższe ceny mięsa i podrobów, na które, oprócz zmniejszonej podaży, wpływał większy niż przed rokiem popyt w sektorze hotelarsko-gastronomicznym. Wygasał także negatywny efekt brexitu – w 3q21 wolumen sprzedaży mięsa i podrobów drobiowych do Wlk. Brytanii zwiększył się o 9% r/r (vs +3,9% r/r w 2q21 i -13,9% r/r w 1q21). Występująca w Polsce grypa ptaków wciąż ogranicza ekspansję eksportu drobiu poza rynek UE.

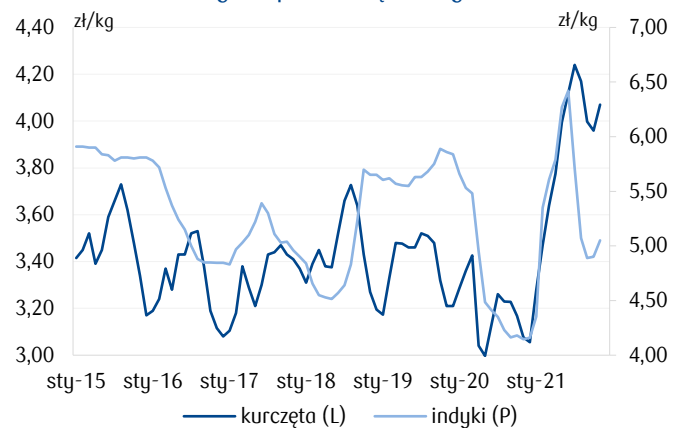
CENY ROSNĄ POD PRESJĄ KOSZTÓW

- Wzrastające ceny pasz oraz ożywiony popyt na drób przekładają się na podwyżki cen żywca drobiowego. Przeciętna krajowa cena skupu drobiu w listopadzie (4,35 zł/kg) była wyższa o 29,4% r/r; ceny kurcząt w grudniu zbliżyły się do 4,30 zł/kg osiągając rekordowy poziom. Mimo poprawy sytuacji cenowej, w stosunku do roku poprzedniego, opłacalność chowu kurcząt znajdowała się wciąż poniżej średniej z lat poprzednich (por. wykres). Przeciętna cena mieszanki pełnoporcjowej dla drobiu w październiku (za MRiRW) była wyższa o 14% r/r.

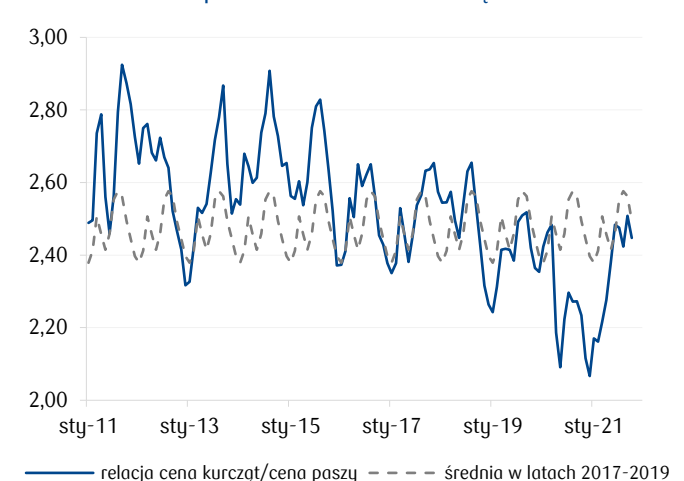
Zmiany produkcji i eksportu drobiu w Polsce vs zmiany cen skupu kurcząt



Ceny skupu kurcząt i indyków



Opłacalność chowu kurcząt



źródło: GUS, MRiRW, Eurostat, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022



Oczekujemy, że przeciętna cena skupu drobiu wg GUS w 2022 zwiększy się o 7-12% r/r wobec wzrostu o 19% r/r w 2021. Na wzrosty przekładać się będą wysokie ceny pasz oraz spowolniona dynamika produkcji mięsa i podrobów w UE (ryzyko pogłębienia spadków wskutek grypy ptaków). Wygasać będzie efekt niskiej bazy cenowej z okresu pandemii, który zmniejszy dynamikę wzrostów po 1q22. Ryzykiem jest skala negatywnych efektów COVID-19, choć wciąż oceniamy, że poziom ewentualnych obostrzeń w HoReCa powinien być mniejszy niż przed rokiem.

PRODUKCJA WIEPRZOWINY WESZŁA NA ŚCIEŻKĘ SPADKÓW

- Dekoniunktura na rynku trzody chlewnej spowodowała, że unijna produkcja mięsa wieprzowego zaczęła spadać. Według Eurostatu uboje świń w 3q21 zmalały o 0,9% r/r, po wzroście o 4,2% r/r w 1h21. Dodatnia dynamika produkcji utrzymała się przede wszystkim w Hiszpanii, która korzystała na występowaniu ASF w wielu krajach UE, w tym w Niemczech.
- Prawdopodobne jest pogłębienie spadków unijnej, w tym polskiej, produkcji żywca w 1h22. Niska opłacalność chowu świń, mniejszy import prosiąt i warchlaków w 2q21 i 3q21 (odpowiednio o 13% r/r i 16% r/r), spadek pogłowia loch o blisko 8% r/r w czerwcu'21 oraz wzrost liczby ognisk ASF do rekordowego poziomu w 2021 sugerują, że dane GUS wskażą na istotny spadek liczebności krajowego stada świń na koniec 2021.

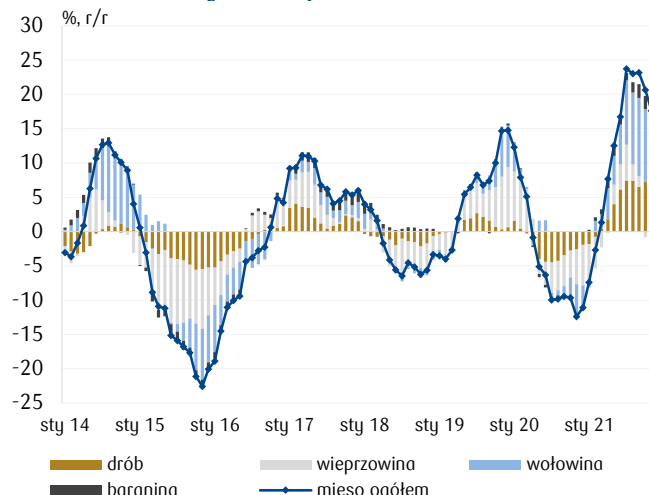
SPADEK UNIJNEGO EKSPORTU W 3Q21

- Unijny eksport mięsa wieprzowego w 3q21 był mniejszy o 17% r/r wobec wzrostu o 4,7% r/r w 2q21, czego główną przyczyną była o blisko połowę niższa sprzedaż do Chin. Wolumen spadku eksportu przewyższał spadek produkcji w krajach Wspólnoty (por. wykres). Nadwyżki produkcji wieprzowiny lokowane były na rynku wewnętrznym, co stanowiło barierę dla wzrostów cen trzody chlewnej w UE w ostatnich miesiącach. Spadkowa tendencja w handlu prawdopodobnie utrzyma się w 1h22, a spadki mogą się nawet pogłębić w przypadku materializacji zapowiedzi Chin o wprowadzeniu ceł na import wieprzowiny w 2022, które uzasadniane są wysoką podażą w tym kraju.
- Problemy z nadpodażą na UE wpływały negatywnie na wyniki polskiego eksportu i importu wieprzowiny. W 3q21 deficyt w handlu zagranicznym mięsem wieprzowym (CN0203) był najwyższy od ponad 11 lat. Import wieprzowiny wzrósł o 13% r/r, głównie z Danii, Niemiec i Hiszpanii, która w 1h21 odpowiadała za większość unijnych wysyłek mięsa do Chin. Oczekiwać można, że malejąca produkcja w Polsce prawdopodobnie skutkuje pogłębieniem deficytu w handlu wieprzowiną również w kolejnych kwartałach.

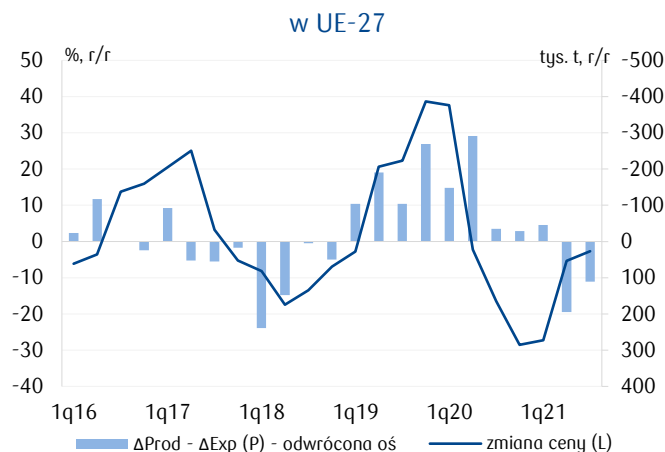
SKRAJNIE NISKA OPŁACALNOŚĆ CHOWU

- Krajowe ceny trzody chlewnej od kilku miesięcy utrzymują się na niskim poziomie. Według GUS przeciętna cena skupu w listopadzie była zaledwie o 2,2% wyższa (4,28zł/kg, +1,7% m/m) wobec niskiej ceny w listopadzie'20. Z uwagi na zdecydowanie wyższe niż przed rokiem ceny pasz, opłacalność chowu trzody chlewnej w 4q21 ukształtowała się na historycznie niskim poziomie. Relacja cen trzody do cen mieszanki pełnoporcjowej w październiku'21 wyniosła 3,2, i była niższa o 20% r/r.

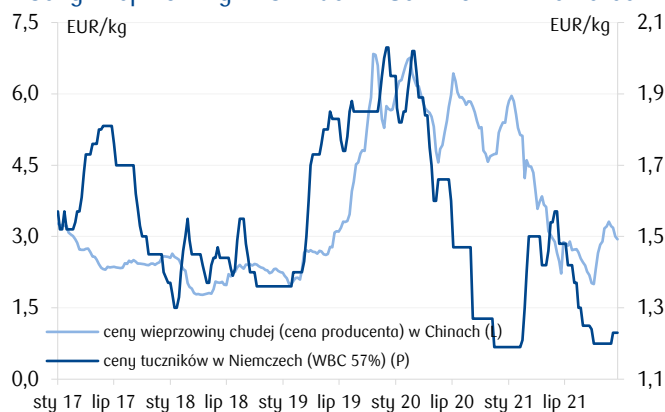
Zmiany cen mięsa na świecie (FAO)



Zmiany w produkcji i eksporcie mięsa wieprzowego w UE-27



Ceny wieprzowiny w Chinach i tuczników w Niemczech



źródło: MRiRW, pfsc.agri.cn, GIW, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

- 3
- Oczekujemy, że przeciętna cena skupu trzody chlewnej w 2022 wzrośnie o 8-15% r/r przy czym blisko 20-proc. dynamiki cen można oczekiwać w 2h22. W 1h22 ceny tłumić będzie wciąż niski popyt poza UE. Impulsem do wzrostu cen, w warunkach ograniczonego popytu, będzie zmniejszona podaż w UE pod wpływem utrzymującej się długotrwale niskiej opłacalności produkcji.

UTRZYMUJE SIĘ NISKA DYNAMIKA PRODUKCJI WOŁOWINY

- Według Eurostatu uboje bydła w UE w 1-3q21 zmalały o 0,6% r/r, z czego w 3q21 były niższe o 1% r/r. W dużej mierze na spadku unijnej produkcji odbiło się ograniczenie ubojów w Polsce. W 3q21 zmalały one o 4,7% r/r a łącznie w 1-3q21 były niższe o 1,7% r/r.

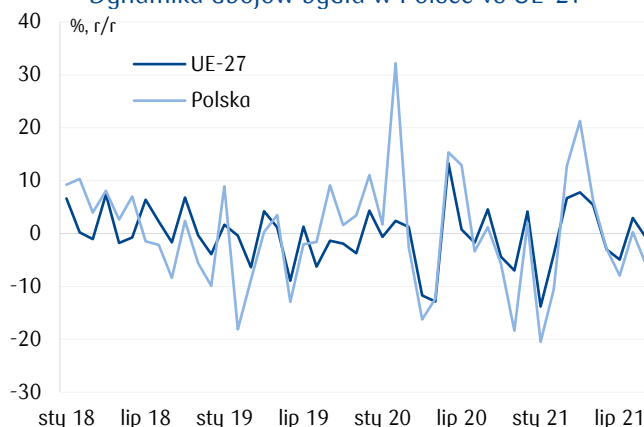
POPRAWA UNIJNEGO SALDA HANDLU MIĘSEM WOŁOWYM

- Na rynek wołowiny oddziałuje w dużej mierze sytuacja na rynkach trzecich – ograniczone dostawy przez głównych eksporterów i częściowe przekierowanie uwagi rynku azjatyckiego na wołowinę europejską. Unijny import mięsa wołowego – świeżego i mrożonego (CN 0201 i CN 0202) – w 3q21 zmalał o 15% r/r (+3% r/r w 2q21) podczas gdy eksport zwiększył się o 4% r/r (+11% r/r w 2q21).
- Zmniejszyły się przede wszystkim dostawy z Argentyny, która ograniczyła sprzedaż zagraniczną poprzez wyższe cła, tłumiąc wewnętrzną inflację, oraz z Australii, gdzie pogłowię bydła w ostatnich dwóch latach znacząco spadło. Jednocześnie silny popyt na rynkach azjatyckich zmaterializował się w postaci zwiększonego unijnego eksportu do Japonii (+258% r/r), Chin (+75% r/r) czy też na Filipiny (+27% r/r). Zmniejszonej podaży mięsa na rynku wewnętrznym towarzyszyło większe niż przed rokiem zapotrzebowanie na wołowinę w sektorze HoReCa, co stwarzało presję na wzrosty cen.

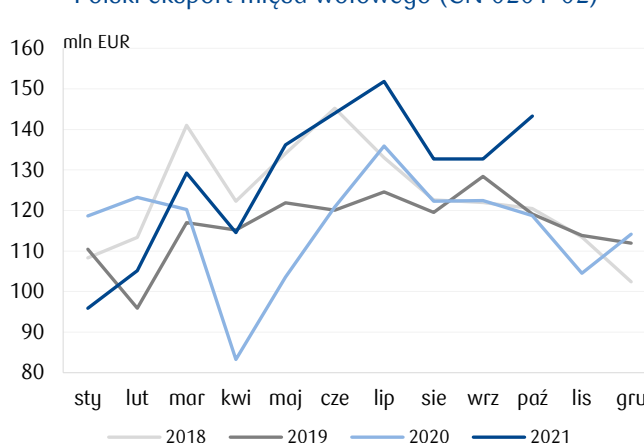
CENY BYDŁA BIJĄ KOLEJNE REKORDY

- Według GUS przeciętna cena skupu bydła w listopadzie osiągnęła najwyższy w historii poziom 9,33 zł/kg, co oznaczało wzrost o 46% r/r. W Polsce wzrost cen wołowiny był jednym z najsilniejszych wśród krajów unijnych m.in. z uwagi na fakt największego w UE spadku produkcji w 3q21.
- Według KE przeciętna cena bydła (kat ACZ R3) w Polsce w 3q21 była wyższa o 22% r/r wobec wzrostu o 13,7% r/r w Niemczech oraz +6,4% r/r we Francji. Dodatkowym czynnikiem podbijającym ceny w kraju było osłabienie PLN wobec EUR.

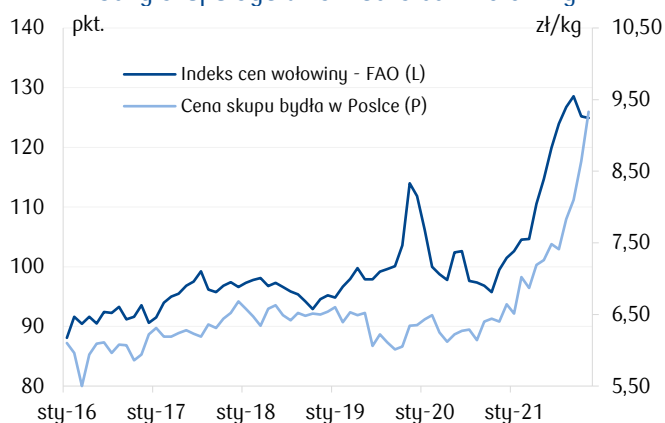
Dynamika ubojów bydła w Polsce vs UE-27



Polski eksport mięsa wołowego (CN 0201-02)



Ceny skupu bydła vs indeks cen wołowiny



źródło: GUS, EUROSTAT, FAO, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

- Wyhamowanie dynamiki wzrostów cen wołowiny na rynkach pozaunijnych może sugerować schłodzenie koniunktury również w Unii. Indeks światowych cen wołowiny (FAO) w listopadzie był wyższy o 25,5% r/r wobec ponad 30-proc. dynamiki w 3 poprzednich miesiącach. Złagodzenie polityki eksportowej w Argentynie oraz odblokowanie rynku chińskiego dla wołowiny pochodzącej z Brazylii (wprowadzony zakaz importu we wrześniu z uwagi na BSE) może zmniejszyć popyt na wołowinę unijną i wyhamować spadek importu. Jednak nasilająca się presja kosztów (pasze treściwe i nawozy) będzie wciąż wpływać na utrzymanie niskiej podaży wewnętrznej i wysokich cen bydła w perspektywie najbliższych kilkunastu miesięcy.

JESZCZE LEPSZE ZBIORY JABŁEK W POLSCE

- Na początku grudnia WAPA skorygowało w górę prognozy produkcji jabłek w Europie, do 11,88 mln t (+11% r/r vs +10% r/r w sierpniu) głównie z powodu lepszych oczekiwań zbiorów w Polsce - 4,3 mln t (+26% r/r vs +22% r/r w sierpniu). GUS w grudniu utrzymał szacunki zbiorów jabłek na poziomie 4,0 mln t, tj. wyższym o 13% r/r (niemniej dla 2020 urealnione zostały wynikami PSR2020).

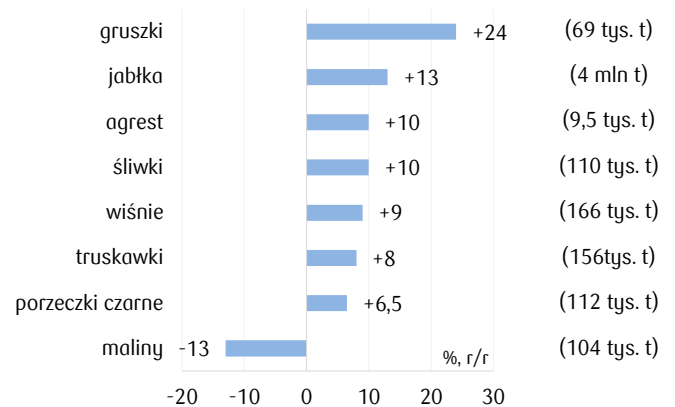
SPADEK EKSPORTU JABŁEK W 1H22?

- Zapowiadane wprowadzenie przez Białoruś od stycznia'22 zakazu importu niektórych artykułów spożywczych z UE, może wpłynąć ujemnie na sprzedaż krajowych owoców w 1h22 Białoruś jest kluczowym odbiorcą jabłek z Polski z udziałem na poziomie 14% (2020/21), a eksport do tego kraju tradycyjnie kumuluje się w drugiej części sezonu.
- Znaczenie Białorusi w polskim handlu jabłkami w kolejnych latach od wprowadzenia przez Rosję embarga (w 2014) jednak stopniowo malało. W sez. 2020/21 największym importerem jabłek z Polski stał się Egipt. W sez. 2021/22 oczekiwane jest zdecydowane umocnienie Egiptu jako największego importera polskich jabłek, przy zminimalizowaniu roli Białorusi. Sprzyjać będzie temu wzrost popytu (według USDA egipski import jabłek w sez. 2021/22 wzrośnie o 13% r/r do 300 tys. t) oraz niższe niż przed rokiem ceny polskich jabłek. Większe, niż w przypadku jabłek, znaczenie Białorusi notuje się w handlu zagranicznym gruszkami (88% udziału w 2020). Niemniej, zdecydowanie niższe zbiory gruszek (-28% r/r) w UE (głównie Włochy), zniwelują efekt spadku eksportu na Białoruś.
- Według GUS, polski eksport zagęszczonego soku jabłkowego znacząco przyspieszył na początku 4q21. W październiku wzrost o 35% r/r po wzroście o 24% r/r w 3q21 (vs -1,6% r/r w 2q21), głównie pod wpływem zwiększonej sprzedaży do USA (12,7-krotny wzrost łącznie w 3q21 i w październiku). Częściowo wynikała ona ze mniejszych dostaw na rynek amerykański koncentratu pochodzącego z Chin (-7,8% r/r w 3q21 i -0,6% r/r w październiku). Wzrostom sprzyjały mniejsze (o 6% r/r) tegoroczne zbiory jabłek w USA.

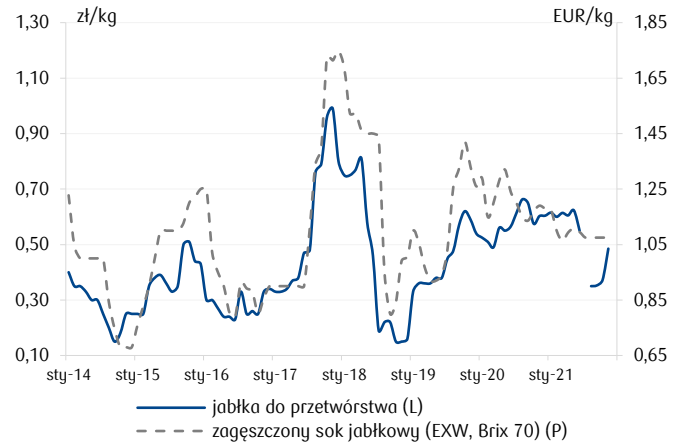
WZROSTY CEN OWOCÓW PO 8 MIESIACACH SPADKÓW

- Wysoka podaż utrzymywała ceny jabłek na niskim poziomie. Przeciętna krajowa cena skupu jabłek deserowych w listopadzie (0,86 zł/kg) była niższa o 36% r/r, ceny jabłek do przetwórstwa zmalały o 19,5% r/r. Niemniej, wskaźnik cen detalicznych owoców w listopadzie wzrósł o 2,5% r/r po 8 miesiącach spadków w relacji rocznej, głównie z uwagi na przyspieszenie wzrostów cen gruszek, bananów i złagodzenie spadków cen pomarańczy.

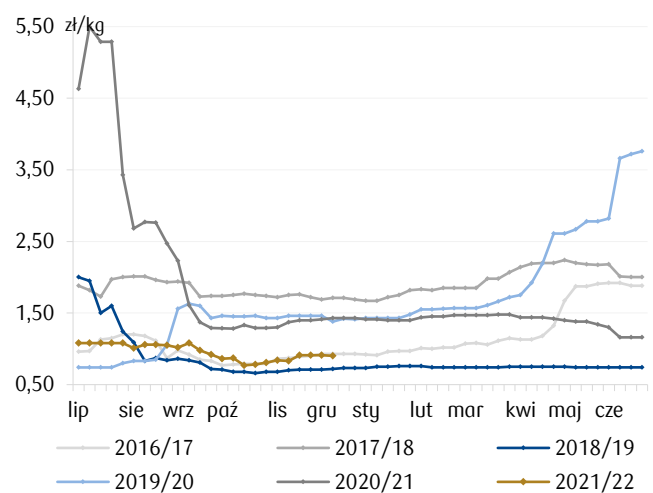
Zmiany krajowych zbiorów owoców w 2021



Ceny skupu jabłek do przetwórstwa i ceny soku jabłkowego z Polski



Ceny skupu jabłek deserowych w Polsce



źródło: IERIGŻ-PIB, MRIRW, IHS Markit, GUS, PKO Bank Polski

PERSPEKTYWY 2022

Oczekujemy spadku dynamiki cen jabłek w kraju z uwagi na wysoką podaż i ograniczenia w eksporcie od początku 2022. Niemniej, inflacja cen owoców może wzrosnąć z powodu możliwych podwyżek cen pomarańczy – znaczące straty produkcyjne w sez. 2021/22 odnotowano we Włoszech (za FreshPlaza) a tylko nieznaczny wzrost produkcji nastąpił w Hiszpanii. Ceny gruszek będą utrzymywać się w tendencji wzrostowej z uwagi na zwiększony popyt w krajach EU.

MNIEJSZA PODAŻ WARZYW PODSTAWOWYCH

- W grudniu GUS przedstawił wynikowy szacunek zbiorów warzyw gruntowych w 2021 w Polsce wskazując na spadek o 1% r/r. Zmiany zbiorów poszczególnych kategorii były jednak zróżnicowane, z największym wzrostem produkcji w kategorii pozostałe (+17% r/r), o którym zdecydowała lepsza niż przed rokiem produkcja dyni. Spadki zbiorów odnotowano w większości podstawowych kategorii takich jak: kapusta biała (-3,3% r/r), cebula (-6,6% r/r) czy też marchew (-5,1% r/r). Natomiast największe spadki wystąpiły w przypadku warzyw ciepłolubnych, tj. ogórków gruntowych (-30% r/r) i pomidorów gruntowych (-15% r/r). W grudniowej publikacji GUS, w por. do września, utrzymano natomiast szacunek spadku tegorocznych zbiorów ziemniaków (-10% r/r).
- Mimo spadku krajowych zbiorów warzyw gruntowych, na początku sez. 2021/22 znaczący wzrost zanotowała produkcja mrożonych warzyw. Mógł o tym zdecydować zwiększony popyt w HoReCa. Według GUS w firmach o zatrudnieniu >49 osób, w okresie lipiec-listopad 2021, który zazwyczaj odpowiada za blisko 60% rocznej produkcji, była ona wyższa aż o 11,7% r/r po spadku 5,8% r/r w analogicznym okresie przed rokiem.

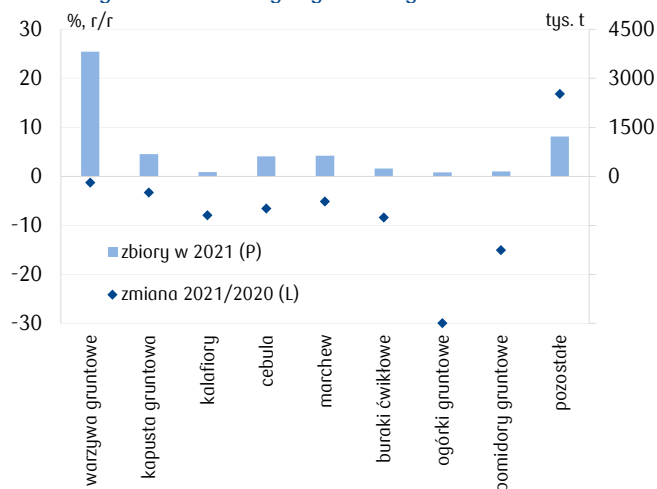
WYŻSZY EKSPORT WARZYW W 3Q21

- Według GUS eksport warzyw świeżych z Polski przyspieszył w 3q21 wzrastając w ujęciu wolumenowym o 9,4% r/r wobec +0,6% r/r w 2q21. Przyczyną była przyspieszona sprzedaż pomidorów do Wlk. Brytanii oraz większa sprzedaż kapust do Czech i na Słowację. Eksport mrożonych warzyw w 3q21 wzrósł o 5,5% po wzroście o blisko 22% r/r w 2q21, na co wpłynął efekt bazy związanej z lockdownem w 2q20. Białoruski zakaz importu mrożonych warzyw (6-proc. udział) może wyhamować tempo sprzedaży zagranicznej tych produktów w 1h22, choć z uwagi na mniejsze niż przed rokiem restrykcje w HoReCa dynamika pozostanie dodatnia.

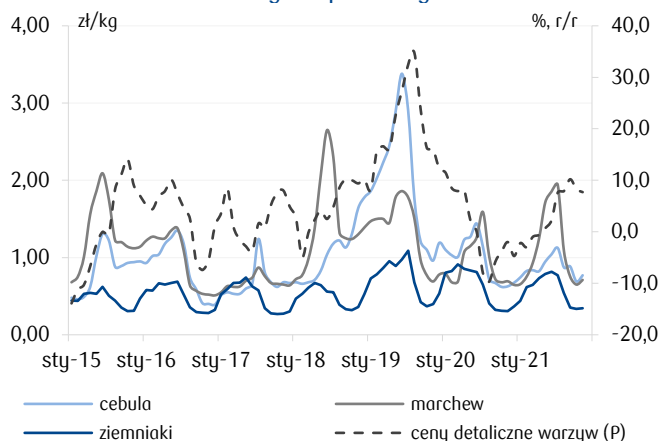
KONTYNUACJA WZROSTÓW CEN WARZYW

- Niska podaż utrzymuje ceny warzyw w tendencji wzrostowej. W listopadzie ceny skupu cebuli były wyższe o 22% r/r, kapusty białej o 16% r/r, marchwi o 2,5% r/r (za MRiRW). Ceny skupu ziemniaków (GUS) wzrosły o 11,6% r/r. Dane z rynków hurtowych wskazują na powolne odwracanie się tendencji cenowych na rynku pomidorów spod osłon (wzrosty w grudniu po spadkach r/r w listopadzie).

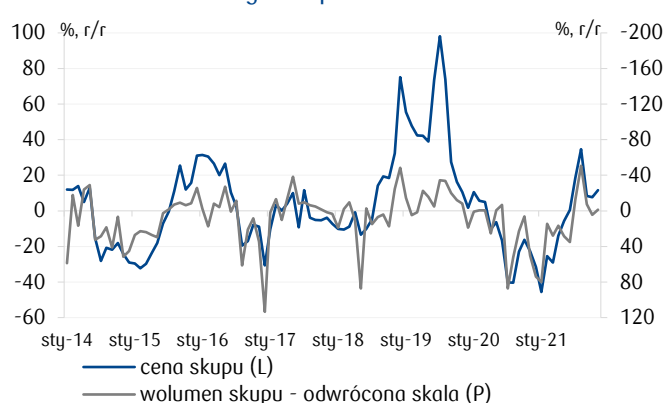
Zmiany zbiorów warzyw gruntowych w Polsce w 2021



Ceny skupu warzyw



Ceny i skup ziemniaków



źródło: IERiGŻ-PIB, GUS, PKO Bank Polski



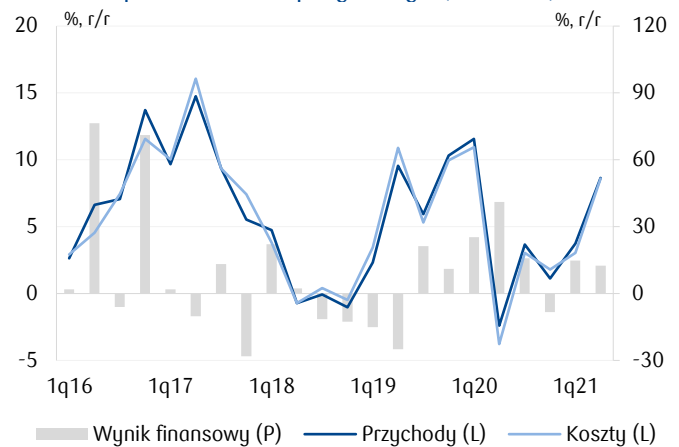
PERSPEKTYWY 2022

Niska podaż warzyw podstawowych (kierowanych do przechowywania) wpłynie na spadek zapasów, co w połączeniu z wysokim popytem utrzymać będzie ceny warzyw w tendencji wzrostowej. Niska jakość i trwałość pozbiornicza (warzywa korzeniowe i cebula) mogą sprawić, że dynamika cen warzyw przyspieszy na koniec sezonu 2021/22. Ryzykiem dla inflacyjnego koszyka warzyw w 1q22 są ceny importowanych i krajowych warzyw spod osłon, które mogą wzrosnąć pod wpływem zwiększonych kosztów ogrzewania szklarni (m.in. wzrostu cen gazu). Podwyżki cen środków do produkcji, głównie nawozów, mogą odbić się na zmniejszeniu powierzchni upraw warzyw w 2022 i poskutkować kolejnymi wzrostami cen w 2h22.

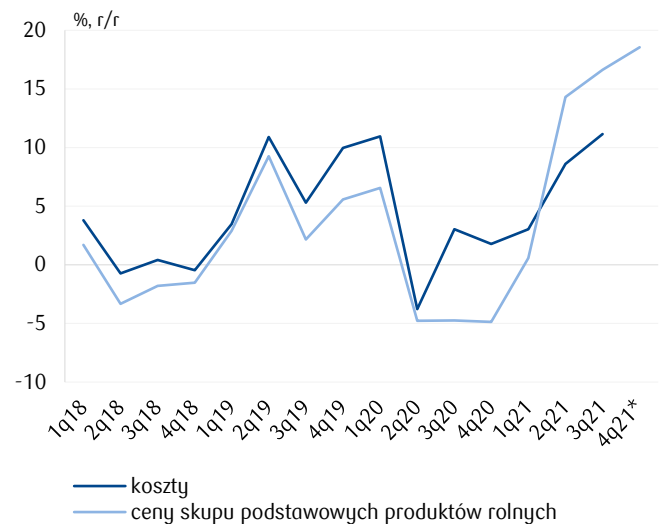
PRZYCHODY NIE NADAŻAJĄ ZA KOSZTAMI W PRZETWÓRSTWIE SPOŻYWCZYM

- Wzrost kosztów zaczyna być coraz bardziej odczuwalny przez branżę przetwórstwa spożywczego. W 3q21 koszty ogółem branży wzrosły o 11,2% r/r wobec +8,6% r/r w 2q21. Przyczyną podwyżek są przede wszystkim drożące surowce (produkty rolne, ale też opakowania) oraz wzrost cen nośników energii. Koszty zużycia materiałów (blisko 65% kosztów ogółem) w 3q21 zwiększyły się o 14,6% r/r, a koszty zużycia energii (1,7% kosztów ogółem) wzrosły 2,1-krotnie r/r po wzroście o 13,7% r/r w 2q21.
- Przychody branży spożywczej wzrastały wolniej od kosztów, sprawiając, że zysk firm w 3q21 zmalał o 9,9% r/r.
- Wzrosty kosztów mają szeroki zakres i dotyczą większości branż spożywczych. Znaczącą inflację kosztów materiałowych odnotowano w przetwórstwie drobiu (+26% r/r vs -6,4% r/r w 2q21), która wynikała ze zdecydowanie wyższych niż przed rokiem cen skupu żywca. O 23% r/r wzrosły koszty zużycia materiałów w firmach produkujących oleje. Niemniej, podwyżki surowcowe, w obu przypadkach mające charakter popytowy, nie poskutkowały pogorszeniem wyników finansowych – zyski w 3q21 wzrosły odpowiednio o 104 mln zł r/r (w stosunku do straty w 3q20) i 11 mln zł r/r.
- Uwagę zwraca natomiast znaczący wzrost kosztów zużycia materiałów w firmach wytwarzających produkty przemiału zbóż (+21% r/r) wywołany znaczącymi podwyżkami cen zbóż, oraz producentów pieczywa; świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek (+18% r/r), którym towarzyszył spadek zysków odpowiednio o 25% r/r i 88% r/r. Ponad 20-proc. wzrost kosztów zużycia materiałów odnotowano w branży przetwórstwa owoców i warzyw (PKD 10.3), a także produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt (PKD 10.9).

Przychody, koszty i wynik finansowy branży przetwórstwa spożywczego (PKD 10*)



Zmiany cen podstawowych produktów rolnych vs koszty firm przetwórstwa spożywczego



*firmy o zatrudnieniu >49 osób
źródło: PONT, GUS, PKO Bank Polski

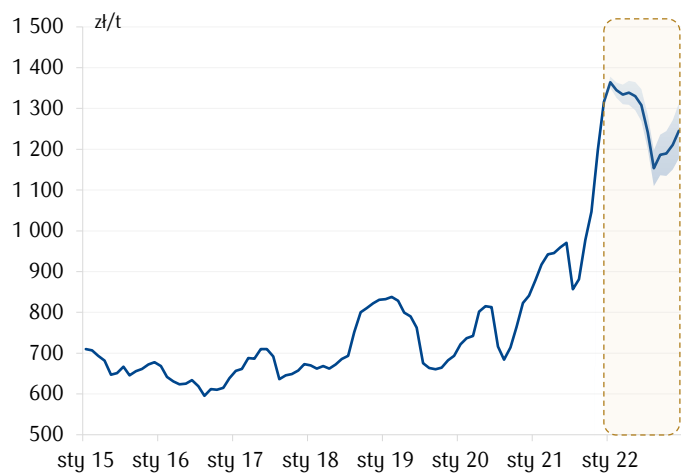
PERSPEKTYWY 2022



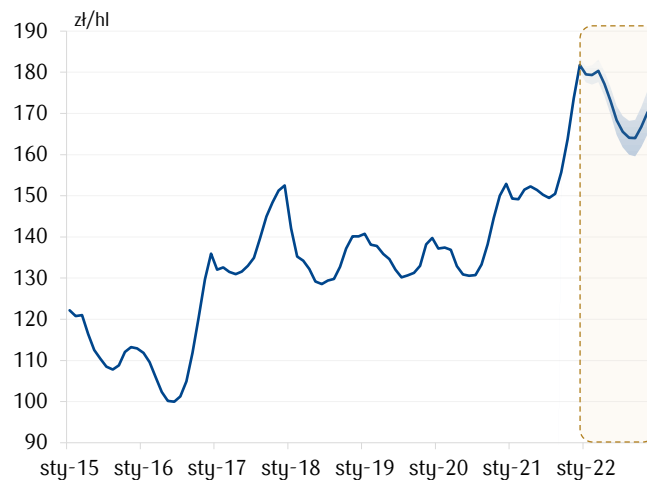
Przyspieszenie wzrostów cen podstawowych produktów rolnych w 4q21 (wg GUS do ponad 20% r/r w listopadzie) sugeruje dalszy wzrost kosztów w przetwórstwie spożywczym. Presja na zmniejszenie marż zwiększy się w największym stopniu w przetwórstwie pierwotnym i wtórnym zbóż. Z danych GUS wynika, że dynamika cen skupu zbóż w listopadzie przyspieszyła do +48% r/r po wzroście o 38% r/r w październiku i 13,5% r/r w 3q21. Przeniesienie całości wzrostu kosztów na odbiorców finalnych może być trudne, zwłaszcza w sektorze produkcji pasz dla zwierząt gospodarskich, gdzie popyt, z uwagi na niskie ceny (trzoda chlewna) oraz spadkowe tendencje w produkcji (drób i bydło), jest niższy niż przed rokiem. W 2022 możliwe są dalsze podwyżki cen produktów rolnych (por. prognozy – Aneks) choć przy zmniejszonej dynamice. Jednak koszty firm napędzane będą zdecydowanie wyższymi cenami nośników energii a także przyspieszoną dynamiką płac.

PROGNOZY CEN WYBRANYCH PRODUKTÓW ROLNYCH W 2022

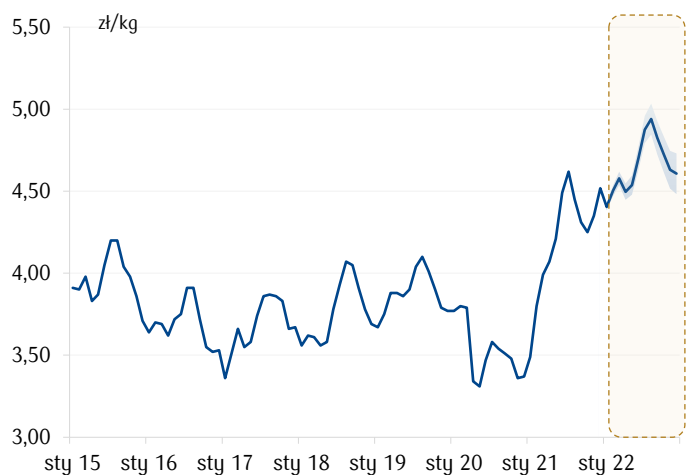
Ceny skupu pszenicy



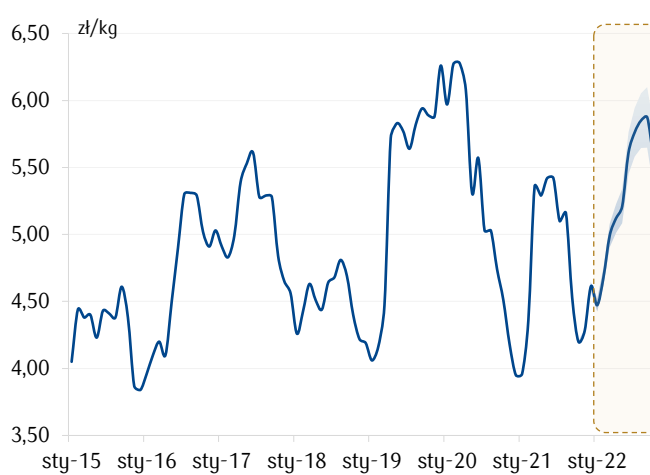
Ceny skupu mleka



Ceny skupu drobiu



Ceny skupu trzody chlewnej



źródło: GUS, PKO Bank Polski

Departament Analiz Ekonomicznych

PKO Bank Polski S.A.
ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa
t: 22 521 80 84
email: DAE@pkobp.pl

Główny Ekonomista, Dyrektor Departamentu

Piotr Bujak piotr.bujak@pkobp.pl 22 521 80 84

Zespół Analiz Sektorowych

Michał Koleśnikow (kierownik)	michal.kolesnikow@pkobp.pl	22 521 81 23
Aleksandra Balkiewicz-Żerek	aleksandra.balkiewicz-zerek@pkobp.pl	22 521 56 59
dr Mariusz Dziwulski	mariusz.dziwulski@pkobp.pl	22 521 81 88
Piotr Krzysztofik	piotr.krzysztofik@pkobp.pl	22 521 81 25
Filip Romanowski	filip.romanowski@pkobp.pl	22 521 87 39
Anna Senderowicz	anna.senderowicz@pkobp.pl	22 521 81 24
Karolina Sędzimir	karolina.sedzimir@pkobp.pl	22 521 81 28

Jesteś zainteresowany otrzymywaniem raportów analitycznych PKO Banku Polskiego? Napisz do nas: DAE@pkobp.pl

Nasze analizy znajdziesz również na Twitterze oraz na stronie internetowej Centrum Analiz PKO Banku Polskiego:

 [@PKO_Research](https://twitter.com/PKO_Research)



Bank Polski

Centrum
Analiz

Materiał zatwierdził: Michał Koleśnikow

Informacje i zastrzeżenia:

Niniejszy materiał („Materiał”) ma charakter wyłącznie informacyjny oraz nie stanowi oferty w rozumieniu ustawy - Kodeks cywilny, ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna, sprzedaży lub innego rodzaju przeniesienia któregośkolwiek instrumentu finansowego. Bank dołożył wszelkich racjonalnych i niezbędnych starań, aby informacje zamieszczone w Materiale były rzetelne oraz oparte na wiarygodnych źródłach.

Informacje zawarte w Materiale nie mogą być traktowane jako propozycja nabycia którychkolwiek instrumentów finansowych, usługa doradztwa inwestycyjnego lub podatkowego ani jako forma świadczenia pomocy prawnej. Prognozy oraz dane zawarte w Materiale nie stanowią zapewnienia uzyskania określonych wyników jakichkolwiek transakcji finansowych ani przyszłych cen którychkolwiek instrumentów finansowych.

Materiał nie stanowi badania inwestycyjnego ani publikacji handlowej w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy.

Bank i jego spółki (podmioty) zależne oraz pracownicy tych podmiotów mogą być zainteresowani zawarciem lub być stroną transakcji finansowych, w tym zawartych na instrumentach finansowych, których wynik jest uzależniony od czynników (danych i informacji) wymienionych w Materiałach.

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Puławska 15, 02-515 Warszawa, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego numer KRS 0000026438, NIP: 525-000-77-38, REGON: 016298263; kapitał zakładowy (kapitał wpłacony) 1 250 000 000 zł.